

Se știe că Voevozii români întrebuițau ca arme de luptă și buzduganul, iar croniciarul Miron Costin arată că printre alte insignii ale boierilor era și buzduganul. Pârcălabul Sucevei, purta la tabără buzduganul¹. Hatmanul taberei trebuia să rezideze totdeauna la Orhei sau la Lăpușna, lângă hotarul Tatarilor².

În județul Orhei, com. Carnova, la săparea unei pivniți în ograda mea, s'au

iar pe de-asupra are numeroase puncte simetric așezate. În fine, două cuie, din care unul leagă agățătoarea de mâner, iar altul leagă ghioaga de mâner. Totul e din aramă turnată, ciselată artistic. În ghioagă trebuie să fie și plumb, de oare ce greutatea ei formează 720 grame, iar întreg buzduganul cântărește 1,130 kilograme.

De ce origine este și din care vremuri?

Semnele care sânt turnate pe cele patru

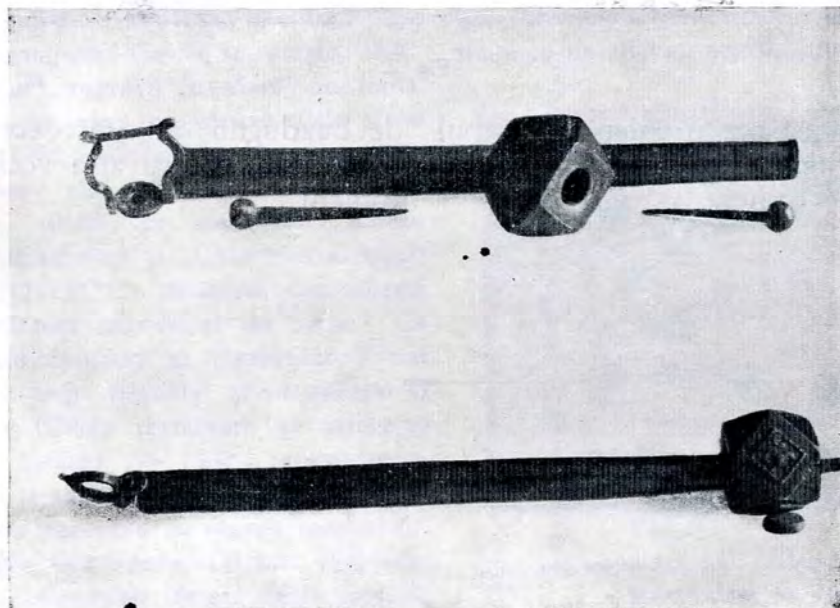

Fig. 1

aflat mai multe fragmente, care împreunate alcătuiesc un buzdugan. Bucata principală o formează ghioaga, în patru fețe și douăsprezece colțuri, cu nouăsprezece cm. suprafață. La mijloc, ghioaga e străpunsă de un ghivent. Apoi un mâner în lungime de treizeci și unul cm., care se termină cu o agățătoare largă de patru cm. în forma unei scări de șea. Mânerul inferior e gol,

fețe ni-ar indica-o într-o câțva. Fața întâia și a patra o formează zgriptori cu două capete, bizantini. Fața a doua e formată dintr'un zgriptor cu un cap și fața a treia dintr'un animal ce pare a fi cal³. Toate semnele sânt încadrate la margini cu un brâu.

Se știe că zgriptor cu un cap întâlnim la bisericile din epoca lui Ștefan-cel-Mare și nu mai târziu de Domnia lui Aron-Vodă.

¹ Miron Costin, *Opere complete*, ed. V. . Urechia, tom. II, București 1888, p. 131.

² *Ibid.*, p. 135.

³ Părere susținută de d. Ilie Minea, care l-a văzut.

Se știe de asemenea că semnul pârclăbiei Orheiului era calul, astfel că putem presupune că acest buzdugan este din veacu-

Din informațiile primite aflăm că Muzeul Militar din București n'are exemplare de acest fel și nici nu e cunoscut un astfel

Fig. 2.

de buzdugan : cu atât deci e mai însemnat acesta pentru arta veche militară la români¹.

de buzdugan : cu atât deci e mai însemnat acesta pentru arta veche militară la români¹.

¹ În Cornova, s'au mai aflat pe vremuri : *Cartea românească* a Mitropolitului Varlaam din 1642; *Viețile Sfinților* ale Mitropolitului Dosoftei, cruci din veacul al XVII-lea, manuscrise și zapise.